

Pozvánka na konferenciu:

Experimenty v teréne a etnografia: metodologické prístupy

16. – 17. júna 2014

Ústav etnológie SAV a Slovenská asociácia sociálnych antropológov Vás pozývajú na študentskú konferenciu Experimenty v teréne a etnografia: metodologické prístupy, ktorá sa uskutoční 16. – 17. júna 2014 v priestoroch Ústavu etnológie SAV v Bratislave. Konferencia sa uskutoční v spolupráci s Centrom kognitívnej antropológie na Ústave sociálnej antropológie FSEV UK.

Študentská konferencia bude zameraná na používanie etnografických výskumných metód a metód sociálnej antropológie v sociálnych vedách. Vítané sú tematicky rôzne príspevky študentov bakalárskeho a doktorandského stupňa etnológie, sociálnej antropológie, religionistiky, psychológie a iných príbuzných vied. Príspevky by mali byť zamerané na využívanie vhodných metód v špecifickom prostredí a vzhľadom na konkrétnu výskumnú tému – zúčastnené pozorovanie, neformálne a poliformálne rozhovory, focus groups, sociálne mapy, zber (audio)vizuálnych dát, experimentálne metódy. Príspevky by sa mali taktiež vzťahovať na riešenie konkrétnych metodologických problémov pri príprave výskumného projektu, pri zbere a analýze dát a na syntézu dát nazbieraných rozličnými metódami.

Pozvanými prezentujúcimi sú doktorandi a doktorandky z Ústavu religionistiky Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, členovia výskumného tímu Levyna, ktorí sa zaoberajú experimentálnym výskumom náboženstva – abstrakty nájdete na konci dokumentu. Konferencia je organizovaná Slovenskou asociáciou sociálnych antropológov v spolupráci s Ústavom etnológie SAV.

Príspevky

Abstrakty v rozsahu **150 slov** (vrátane kľúčových slov) v slovenskom a českom jazyku prijímame do **25. apríla 2014**. O prijatí budú účastníci informovaní do 30. apríla 2014. Na jednotlivé prezentácie je vyhradených minút, po ktorých bude bezprostredne nasledovať diskusia. Abstrakty prosíme zasielať na adresu tgrauzelova@gmail.com.

Z príspevkov, ktoré odznejú na konferencii, bude zostavené samostatné číslo časopisu *Speculum*. Príspevky spracované do štúdií je potrebné zaslať do **15. júna 2014**, následne prejdú zrýchleným recenzným konaním. Príspevky do časopisu by mali mať rozsah do 15 normostrán (citačný vzor APA a ďalšie náležitosti pre predkladané štúdie nájdete aj na stránke [Speculum](#)).

Vystúpenie s príspevkom na konferencii nie je podmienené zaslaním štúdie.

Organizačný tím konferencie

TÁŇA GRAUZELOVÁ, Ústav etnológie SAV, tgrauzelova@gmail.com

PETER MAŇO, Centrum kognitívnej antropológie na Ústave sociálnej antropológie FSEV UK, Ústav religionistiky FF MU – Levyna, petomano@gmail.com

Organizátori:

Ústav etnológie Slovenskej akadémie vied

Slovenská asociácia sociálnych antropológov – občianske združenie

Odborný študentský internetový časopis Speculum

Centrum kognitívnej antropológie na Ústave sociálnej antropológie FSEV UK

Konferencia je podporená grantom Nadácie Tatra Banky „Vedieť viac“.

Abstrakty pozvaných prezentujúcich

Náboženská materiální kultura ovlivňuje prosociální jednání

JAN KRÁTKÝ: Ústav religionistiky, Laboratoř pro experimentální výzkum náboženství, Masarykova univerzita (prezentující príspevku)

JOHN J. MCGRAW: TESIS Research Network, Interacting Minds Centre (IMC), Aarhus University

Náboženské tradice světa využívají celou řadu textuálních, symbolických či materiálních nástrojů. Ty diachronně slouží jako prostředek kulturního přenosu, synchronně pak jako opora myšlení a chování. Mytologické odkazy na antropomorfní božstva a nejrůznější

materiální ztělesnění těchto bytostí motivují následovat určité vzorce chování a zajišťují tak stabilitu abstraktním ideologiím a jejich morálním imperativům. Náboženské objekty, ať už to jsou sochy hinduistických božstev nebo ikony křesťanských světců, jsou rozpoznány jako reprezentace těchto bytostí a je s nimi zacházeno jako se skutečným vtělením aktérů které zobrazují. Tyto artefakty podporují tendence v chování v souladu s náboženskými a morálními ideologiemi svých kulturních tradic.

Inspirování etnografickým výzkumem na Mauritiu a v Guatemale jsme uskutečnili experiment testující zda antropomorfní reprezentace, nabízené buď jako fotografie nebo jako trojrozměrné objekty, zapříčiní vyšší míru prosociálního chování u našich participantů. V návaznosti na psychologické výzkumy využívající metodu primingu, hájíme názor že tělesné pochody a percepční schopnosti mohou být hluboce ovlivněny artefakty náboženských světů. Domníváme se, že tyto tendence v chování je vhodné chápat jako výsledek propojení lidského a materiálního aktérství. Naše experimentální poznatky dosvědčují křehkost schopnosti jednat a nastiňují pochyby o možnostech intencionálního jednání, naznačují významnost vlivu kontextu a bezprostředního materiálního prostředí na naše rozhodovací schopnosti.

Fyziologická etnografie: Mnoha-úrovňová deskripce lidského chování

MARTIN LANG: Ústav religionistiky, Laboratoř pro experimentální výzkum náboženství, Masarykova univerzita

V uplynulých dvaceti letech se v sociálních vědách začal silně akcentovat princip interdisciplinarit a spolupráce napříč rozličnými vědními obory. Snaha o porozumění lidskému chování na nižších úrovních výzkumu vedla k invazi sociálních a humanitních vědců do behaviorálních a neurovědných laboratoří, což mělo za následek rozšíření propasti mezi laboratorním a terénním výzkumem. Ačkoliv lze dosáhnout stále detailnějšího obrazu lidského chování na úrovni interakcí neuronových sítí a jednotlivých neuronů, tyto výsledky jsou již velmi vzdáleny reálné komplexitě lidského chování. Jedno z možných řešení těchto nedostatků nabízí studie fyziologických pochodů lidských subjektů v jejich přirozeném prostředí a následná komparace těchto poznatků s výsledky z laboratorních studií.

Takový posun ve vědeckém bádání v současnosti umožňují nové neinvazivní technologie, které pomocí několika senzorů na lidském těle získávají data jako EKG, EEG, galvanické napětí kůže, pohyb, výdej energie, proximita atd. Pomocí těchto senzorů může výzkumník získat ohromující množství dat z různých reálných situací. Jak lze však vztáhnout tato data ke standardnímu etnografickému pozorování? A jak správně interpretovat fyziologická data a rozumět tomu, co vlastně indikují? Teoretické základy odpovědi na tyto otázky lze najít např. v principech mechanistického, mnoha-úrovňového vysvětlení. Tyto principy budou spolu

s několika praktickými poznatky diskutovány v navrhovaném příspěvku, jehož cílem je poukázat na nové možnosti deskripce a interpretace lidského chování v přirozeném prostředí.